UiO : Universitetet i Oslo
Det odontologiske fakultet

HÅNDBOK FOR STUDENTER OG VEILEDERE

PRAKSIS I DEN OFFENTLIGE TANNHELSTJENESTEN

MASTERPROGRAMMET I ODONTOLOGI
10. SEMESTER

Kjære studenter og veiledere

Vi håper denne håndboken kan være til hjelp både før og under praksisstudiet. Vi ønsker gjerne tilbakemelding, slik at håndboken kan revideres og bli mer formålstjenlig.

Samarbeidet med Den offentlige tannhelsetjenesten er en viktig forutsetning for at tannlegeutdanningen skal bli mest mulig relevant. Vi vil derfor takke veilederne for samarbeidet om denne viktige del av tannlegestudiet.

Med ønske om et utbytterikt praksisstudium.

Vennlig hilsen

Jostein Grytten
Fagansvarlig
E-post: j.i.grytten@odont.uio.no

Arne E. Jacobsen
Fagansvarlig
E-post: a.e.jacobsen@odont.uio.no
Tel. 22852107

For mer informasjon:
http://www.uio.no/studier/program/odontologi/praksis

Innhold

Formålet med håndboken 4
Læringsmål for praksisstudiet 4
Overordnet mål 4
Generelle læringsmål 4
Fagspesifikke læringsmål 4
Individuelle læringsmål 4
Forutsetninger 5
Forberedelser 5
Praktiske forhold 5
Ramme for aktiviteter og emner i løpet av praksisstudiet 5
1. Klinikkbasert virksomhet 5
2. Organisering av tannhelsetjenester 6
3. Forebyggende virksomhet 6
4. Odontologiske spesialisttjenester 6
5. Samarbeid offentlig - privat virksomhet 6
Momentliste 6
1. Personale 6
2. Klinikk m.v. 6
3. Pasientene 6
4. Institusjonstannpleien 7
5. Økonomiske problemstillinger 7
6. Samarbeidspartnere/samarbeidsforhold 7
7. Legale og kollegiale forhold 7
Dokumentasjon av aktiviteter 7
Evaluering ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**
Løpende skikkethetsvurdering 8
Skjema 1a 9
Skjema 1b 10
Skjema 2a 11
Skjema 2b 12
Skjema 3 13

Formålet med håndboken

Håndboken er utarbeidet for å gi støtte til studentene, som skal begynne praksisstudiet. Håndboken er også tenkt som en hjelp for de som er ansvarlige og verter. Håndboken angir fakultetets mål for praksisstudiet, samt omtale av en rekke prinsipielle og praktiske forhold.

Studentene må være godt orientert i håndboken før de begynner praksisperioden.

Læringsmål for praksisstudiet

Overordnet mål

Overordnet mål for praksisstudiet er å forberede odontologistudenter på yrkeslivet og lette omstillingen fra å være student til å praktisere som tannlege.

Generelle læringsmål

- Studenten skal gjennom praksisstudiet styrke sin integrering av teori og praksis, og derved forbedre sine forutsetninger for læring, forståelse og utvikling av holdninger i fremtidig utøvelse av yrket.
- Studenten skal øke sine kliniske ferdigheter i forbindelse med behandling av pasienter med behandlingsbehov som vanligvis ikke er representert blant fakultetets pasienter.
- Studenten skal tilegne seg forståelse for hvordan tannhelsetjenesten er organisert og drives.

Fagspesifikke læringsmål

- Akuttbehandling
- Undersøkelse, utredning, behandlingsplanlegging og behandling av barn og ungdom med karies/dentale erosjoner (forebyggende, non operativ og operativ kariesbehandling).
- Undersøkelse, utredning, behandlingsplanlegging og behandling av voksne pasienter med karies/dentale erosjoner (herunder forebyggende, non operativ og operativ kariesbehandling), inkludert pasienter med stor kariesaktivitet og tydelige syreskader på tennene
- Undersøkelse, utredning, behandlingsplanlegging og behandling av pasienter med mineraliseringsforstyrrelser
- Diagnostikk av pulpal og apikal sykdom, endodontisk behandling (akutt og konvensjonell)
- Ekstraksjoner, kirurgisk fjerning av tenner, andre mindre oralkirurgiske inngrep, enkle oralmedisinske kasus
- Periodontale problemer hos barn og unge Periodontitt hos voksne (diagnostikk, innledende behandling og etterkontroll)
- Behandling av eldre/sykehjemspasienter
- Fremstilling av single kroner
- Korreksjon og reparasjon av avtagbar protetikk
- Refleksjon over bildekvalitet, røntgendiagnostikk og behov for supplerende røntgenundersøkelser

Individuelle læringsmål

Studentens kunnskaper og ferdigheter varierer underveis i studiet. Praksisstudiet kan derfor være en mulighet for den enkelte student til å tilegne seg kunnskaper og ferdigheter som er individuelt tilpasset. Studentene definerer sine egne læringsmål. Disse sendes til veileder så snart praksisplassene er fordelt.

Forutsetninger

Følgende forutsetninger er knyttet til deltakelse i praksisstudiet:

1) Praksisstudiet er obligatorisk.

2) Studentene følger ordinær arbeidstid på praksisstedene. Det gis normalt ikke lesedager i løpet av treukers-perioden.

3) Studentene må ha bestått alle evalueringer. Studentene må ha bestått alle eksamener i 9. semester og fått godkjent den kliniske undervisningen i 9. semester.

Forberedelser

Forberedelser til praksisstudiet foregår for en stor del gjennom den ordinære undervisningen. Første uke i 10. semester består av en forberedelsesuke med relevante kliniske og samfunnsodontologiske emner. Undervisningen i forberedelsesuken er obligatorisk.

Praktiske forhold

Fakultetssekretariatet har det administrative ansvaret for praksisstudiet. Det administrative ansvaret omfatter forberedelser og oppfølging, tilrettelegge for etablering av kontakt mellom veileder og student, godgjøring til klinikkene samt formidling av økonomisk støtte.

Ramme for aktiviteter og emner i løpet av praksisstudiet

Arbeidsoppgavene i tannhelsetjenesten defineres ut fra Lov om tannhelsetjeneste 1984, samt ut fra lokale forhold. Det er derfor helt naturlig at tannlegestudenter i praksisstudiet på flere områder vil møte ulike forhold og tilegne seg noe forskjellig erfaring. Studentene vil etter praksisstudiet få anledning til å diskutere sin erfaring og læring med lærere og medstudenter. Dette vil kunne bidra til å gi en helhetsforståelse.

Følgende temaer forutsettes dekket gjennom praksisstudiet:

<u>1. Klinikkbasert virksomhet</u>
Studenten skal i løpet av praksisstudiet:

- Øke forståelsen for sammenhengen mellom anamnese, diagnose, behandlingsbehov, behandling og prognose og kunne planlegge en helhetlig behandling i et kort og langsiktig perspektiv.
- Utføre variert pasientbehandling innenfor alle prioriterte pasientgrupper (gruppe A – D) i et omfang av 70 % av arbeidstiden.
- Tilegne seg kunnskap om forholdet mellom innsatsen for den enkelte pasient og ansvaret for den generelle tannhelsen hos befolkningen.

2. Organisering av tannhelsetjenester
- Studenten skal i løpet av praksisstudiet bli kjent med den lokale/fylkeskommunale organisering og finansiering av tannhelsetjenesten for hele befolkningen i fylket.

3. Forebyggende virksomhet
Studenten skal
- Bli kjent med bruken av ulike strategier i det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid.
- Bli kjent med hvilket omfang effekten av det helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid kan dokumenteres i den aktuelle tannhelsetjenesten.

4. Odontologiske spesialisttjenester
Studenten skal tilegne seg kunnskap om
- hvordan behovet for spesialisttjenester er dekket.
- hvilke løsninger som foreligger for å avhjelpe eventuell underdekning.

5. Samarbeid offentlig - privat virksomhet
Studenten skal tilegne seg kunnskap om
- det er etablert slikt samarbeid i distriktet.
- hva det samarbeides om.
- hvordan det fungerer i praksis.

I denne forbindelse kan det være aktuelt med et besøk i en privat praksis for å studere administrasjon og drift av denne.

Momentliste

Praksisstudiet er en form for læring der det ikke finnes standard svar. Det er den enkelte students evne til å observere, søke informasjon og vurdere konstruktivt som er viktig. Nedenfor følger en liste over aktuelle momenter studenten bes legge spesielt merke til:

1. Personale
- personelltyper
- bemanning
- teamarbeid
- personalmøter - deltakelse/type saker
- etter-/videreutdanning - ønsker/interesser/muligheter
- arbeidsdeling

2. Klinikk m.v.
- plassering, adkomst, størrelse, tilgjengelighet, åpningstider osv.
- utstyret
- hygienerutiner
- strålevern
- materialbruk

3. Pasientene
- pasientgrunnlaget
- innkallingssystem (“recall”/ventelister)
- akuttpasienter
- risikogrupper/-pasienter
- henvisning til spesialister
- behandling av pasienter med økt smitterisiko
- journalføring

- bruk av ny teknologi

4. Institusjonstannpleien
- type institusjoner
- informasjonstilgang ved institusjonen
- arbeidsdeling mellom personellgrupper
- tilrettelegging for tannhelsetjenesten

5. Økonomiske problemstillinger
- budsjettansvar
- betalingsrutiner
- trygderefusjoner og forsikringsoppgjør ved pasientbehandling
- provisjons-/bonusordninger/leie av klinikk til privat praksis

6. Samarbeidspartnere/samarbeidsforhold
Samarbeidsforhold med
- privatpraktiserende tannleger
- tanntekniker
- barnehager/førskolelærere
- skoler/lærere
- utdanningsinstitusjoner for helsepersonell
- helsesøster/kommunelege
- ansatte i institusjoner og hjemmesykepleien
- frivillige organisasjoner
- administrative og politiske organer i kommunene og fylket
- andre

7. Legale og kollegiale forhold
- taushetsplikt
- delegering og ansvar
- pasientrettigheter
- klageordninger
- kollegialitet

Dokumentasjon av aktiviteter

Det er utarbeidet skjemaer for dokumentasjon av klinisk arbeid og læringsutbytte. To utfylte eksempler er vedlagt. Skjemaet gjennomgås og signeres av veileder. Forøvrig oppfordres studentene til å gjøre personlige notater angående:

- dagens aktiviteter, hva skjedde, hva gjorde jeg
- spørsmål knyttet til aktiviteter og læring
- kommentarer til utbytte av dagen
- overraskelser, skuffelser, glede

Det skal skrives et kort refleksjonsnotat i forbindelse med den klinisk-relaterte oppgaven som studenter jobber med under og etter praksisoppholdet i den offentlige tannhelsetjenesten. Refleksjonsnotatet teller 2 studiepoeng og er del av den integrerte masteroppgaven.

Løpende skikkethetsvurdering

Under praksisstudiet skal det gjøres en løpende skikkethetsvurdering av studentene fra uke til uke. Denne gjøres av veileder, i samråd med studenten, på slutten av hver uke. Studentene vurderes på 7 punkter, blant annet orden/hygiene, klinikk/teori, kommunikasjon og samarbeidsevner (se vedlegg).

Den løpende skikkethetsvurderingen (LSV) gjøres i det digitale systemet LSV.
Bruk av systemet krever gjestetilgang ved UiO. Dette får veiledere innen kort tid før starten av praksisperioden.

Student:

PRAKSISSTUDIET 10. SEMESTER

Skjema 1a

Utfylt periode:

BEHANDLING AV BARN OG UNGDOM (0-18 ÅR)

Nr.	Pasient initialer	Alder	R-Recall A-Akutt K-Kontroll	Profylakse F-Fluor H-Hygiene K-Kosth.	Fissur - forsegling	Fylling G-Glassionom. K-Kompositt C-Compomer	Nytt traume t- prim.tann T-perm.tann	Traume ktr.	Endo prim. tann angi tann + beh.	Endo perm.tann angi tann + beh.	Ekstr. e -prim.tann E -perm.tann	Annet kir. inngrep	Til-venning	Sedasjon	Diverse
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															

Dato /sign.: (Veileder signerer når skjemaet er fullt)

Student:

Skjema 1b

Nr: 1	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr: 2	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr: 3	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr: 4	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr: 5	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr: 6	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr: 7	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:

Student:

Utfylt periode:

Skjema 2a

BEHANDLING AV VOKSNE (f.o.m. 19 ÅR)

Nr.	Pasient initialer	Alder	R-Recall A-Akutt K-Kontroll	Gruppe B,C,E, V-Voksne	**Profylakse** F-Fluor H-Hygiene K-Kosth. U-Utredn.pas. T-Tilleggspr. 1-3	G-Glassionom. K-Kompositt C-Compomer	Endo - tann	**Innlegg** G-Gull P-Pors.	Krone tann	Bro ant. ledd	Part. prot.	Hel prot.	Prot. rep.	**Perio** I-Innled. K-Kontr.	Ekstr.	Annet kir. inngrep	Oral medisin	Div.
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		

Dato / sign:

(Veileder signerer når skjemaet er fullt)

Nr:	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten: Skjema 2b
Nr:	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr:	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr:	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr:	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:
Nr:	Hva jeg har lært av å behandle denne pasienten:

Skjema 3

Student:_____Veileder:_____ Tidsrom:_____

		Ikke relevant	Svakt	Potensiale	Trygg	Fremragende
1. Samarbeidsevner*	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
2. Aktsomhet og ansvarlighet	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
3. Vilje og evne til å endre adferd ved veiledning	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
4. Teoretiske odontologifaglige kunnskaper	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
5. Kliniske ferdigheter og praktisk utførelse	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
6. Hygiene og orden (klinisk og personlig)	1					
	2					
	3					
	4					
	5					

7. Kommunikasjon – 4 gode vaner **

		Ikke relevant	Svakt	Potensiale	Trygg	Fremragende
a) Oppstart	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
b) Ta pasientens perspektiv	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
c) Empati	1					
	2					
	3					
	4					
	5					
d) Avslutningen	1					
	2					
	3					
	4					
	5					

Dato	**Kommentarer til vurderingene** (hvis pasient skal beskrives, benytt hospitalnummer)

Varselsignaler!

☐ ⚠ Studenten opptrer truende eller krenkende!
☐ Mistenker at studenten benytter rusmidler eller illegale legemidler!
☐ Studenten har problemer som medfører at han/hun fungerer dårlig med sine omgivelser!

Hvis du opplever noen av varselsignalene, kontakt leder av studieseksjonen ved Det odontologiske fakultet, Kristin Beathe Hansen. E-post; k.b.hansen@odont.uio.no, tel. 22 85 22 86/ 477 01 877 umiddelbart.

For mer informasjon, se Det odontologiske fakultets nettside om skikkethet: https://www.odont.uio.no/studier/skikkethet/

Skjema (pdf) for løpende skikkethetsvurdering: https://www.odont.uio.no/studier/skikkethet/dokumenter/lopende-skikkethetsvurdering-iko.pdf

*** Samarbeidsevner (stikkord for vurdering av student)**
Godt forberedt, punktlig, presentasjon av seg selv overfor pasient, impliserte i klinikken og medstudenter, samarbeid og kommunikasjon med klinikkpersonale, medstudenter og lærere, utviser en høflig tone og respekt i forhold til tidligere nevnte grupper, formulerer seg godt forståelig muntlig og skriftlig på norsk.

**** 4 gode vaner: https://www.odont.uio.no/iko/tjenester/veiledningsforum/De-fire-gode-vaner.html**
7a. Invester i begynnelsen: Klarer studenten å være strukturert og flink i begynnelsen. Er det en saklig og god tone mellom student og pasient?
7b. Få frem pasientperspektivet: Er studenten her flink nok til å fange opp hva som faktisk plager pasienten, eller mer opptatt av at man skal følge en behandlingsplan?
7c. Viser studenten empati - verbalt og non-verbalt?
7d. Invester i avslutningen: Er studenten flink til å ha en ryddig og god avslutning, der det er lagt en plan for kommende økter og der man er enige om hva pasienten skal gjøre i mellomtiden? Har studenten tatt høyde for avslutningen, eller blir det bare stress?

Ved bruk av papirskjema for løpende skikkethetsvurdering, sendes skjemaet per brevpost til:

Universitetet i Oslo
Det odontologiske fakultet
Klinikk for allmenn odontologi barn v/ Arne Jacobsen
Postboks 1109 Blindern
0317 Oslo